

Jatkuvan oppimisen sanasto

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö pyytävät lausuntoanne Jatkuvan oppimisen sanaston luonnoksesta.

Jatkuvan oppimisen sanastossa esitetään noin 60:n jatkuvaan oppimiseen liittyvän käsitteen tiedot. Käsitteiden sisältö kuvataan määritelmien ja niitä täydentävien huomautusten avulla. Suomenkielisistä termeistä annetaan suositukset. (Ruotsin- ja englanninkieliset vastinetermit on tarkoitus lisätä sanastoon mahdollisessa jatkohankkeessa.) Käsitteiden välisiä suhteita havainnollistetaan käsittekaavioiden avulla.

Jatkuvan oppimisen sanasto keskittyy jatkuvan oppimisen järjestelmän nykytilaa koskeviin käsitteisiin; tulevaan tavoitetilaa liittyvät käsitteet nähdään tarpeellisiksi määritellä mahdollisessa jatkohankkeessa.

Lausuntopyyntö toimitetaan jakelussa mainituille. Tietoa pyynnöstä voitte jakaa edelleen tahoille ja henkilöille, joiden kannanottoa pidätte tarpeellisena.

Tausta

Jatkuvan oppimisen sanastoa on aloitettu tekemään vuonna 2020 tukemaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteisestä jatkuvan oppimisen digitaalisten palveluiden kehittämistä. Kehittämisen taustalla on pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman mukainen parlamentaarinen jatkuvan oppimisen uudistus.

Jatkuvan oppimisen uudistaminen edellyttää opetushallinnon ja työhallinnon välistä vuoropuhelua, ja sen mahdollistamiseksi puolestaan tarvitaan yhteisten käsitteiden määrittelyä, harmonisointia ja termeistä sopimista, siis terminologista sanastotyötä. Sanastotyön tuloksena syntyy Jatkuvan oppimisen sanasto.

Tavoitteet

Jatkuvan oppimisen sanasto on tarkoitettu apuvälineeksi ensisijaisesti jatkuvan oppimisen uudistuksen toimijoille niin opetushallinnossa kuin työhallinnossakin: tavoitteena on, että käsitteitä voidaan käyttää yhdenmukaisesti paitsi viestinnässä myös palveluiden suunnittelussa, säädösvalmistelussa ja tietoarkkitehtuurityössä.

Yleisemmin sanastosta toivotaan olevan hyötyä myös muille työhön ja oppimiseen liittyviä käsitteitä ja termejä käyttäville ja käsitteiden määritelmiä tarvitseville eli muun muassa tietojärjestelmien ja palveluiden kehittäjille, tiedottajille, toimittajille ja kääntäjille. Sanasto edistää myös julkisen hallinnon tietojen yhteentoimivuutta.

Vastausohjeet vastaanottajille

Sanastoluonnoksen lausuntopyyntön tavoitteena on saada sidosryhmiltä asiantuntijapalautetta sanaston viimeistelyä varten.

Kaikenlaiset sanastoa koskevat kommentit ovat tervetulleita. Kommentointi voi sisältää kannanottoja sekä sanastoon kokonaisuutena että sen osiin. Pyydämme konkreettisia parannusehdotuksia niistä sanaston kohdista, joista olette eri mieltä.

Jatkuvan oppimisen sanastoa voi tarkastella PDF-muotoisesta sanastotiedostosta, joka on julkaistu Sanastokeskuksen sivuilla (linkki PDF-tiedostoon löytyy yltä kohdasta "linkit").

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi pyydämme, että lausunto jaotellaan lausuntopalvelu.fi:n lomakekenttiin siten, että sanastoa kokonaisuutena koskevat kommentit tallennetaan niille varattuun kenttään ja kutakin käsitettä koskevat kommentit käsittekohtaisiin lomakekenttiin. Lausuntopalvelun lomakekentissä käytetty numerointi vastaa sanaston käsitenumerointia.

Sanastossa käsitteet on esitetty sekä numeroituina termitietueina että käsitejärjestelmiä kuvaavina kaavioina. Termitietueet ja käsittekaaviot on tarkoitettu toisiaan tukeviksi esitysmuodoiksi, joista molemmista pyydetään kommentteja. Sanaston rakenteesta ja sanastossa käytettävistä merkinnöistä on annettu tarkempaa tietoa sanastoluonnoksen alussa.

Ohjeita lausunnonantajalle:

- *Määritelmiä* kommentoitaessa päähuomio kannattaa kiinnittää asiasisältöön. Määritelmän tarkoituksena on yksilöidä käsite ja erottaa se lähikäsitteistä ilmaisemalla selvästi käsitteen olennainen sisältö ja käsitteiden väliset suhteet.
- *Suomenkielisten termien* eli nimitysten osalta toivomme kommentteja muun muassa annetuista termisuosituksista ja siitä, viittaavatko synonyymeiksi merkityt termit todella samaan käsitteeseen.
- *Käsittekaavioiden* kohdalla olisi arvokasta kuulla, mikäli kaaviosta puuttuu tärkeitä käsitteitä tai mikäli käsitteiden väliset suhteet on esitetty väärin tai harhaanjohtavasti.

Aikataulu

Kommentit sanastoluonnoksesta pyydetään antamaan Lausuntopalvelun kautta viimeistään sunnuntaina 23.1.2022.

Valmistelijat

Lisätietoja Jatkuvan oppimisen sanastosta: terminologi Riina Kosunen, Sanastokeskus, etunimi.sukunimi@tsk.fi.

Jatkuvan oppimisen sanaston laatineeseen asiantuntijaryhmään ovat kuuluneet:

Lara Anastasiou, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus oy (vuonna 2020)

Marjut Anderson, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus oy (2021)

Mikko Hartikainen, Opetushallitus (2020)

Maarit Hildén, Uudenmaan ELY-keskus (2020)

Tero Huttunen, opetus- ja kulttuuriministeriö (2020–2021)

Ilmari Hyvönen, opetus- ja kulttuuriministeriö (2020–2021)

Jonna Korhonen, opetus- ja kulttuuriministeriö (2020–2021)

Tomi Kytölä, opetus- ja kulttuuriministeriö (2020–2021)

Mira Piironen, Uudenmaan TE-toimisto (elokuusta 2021)

Harry Pulliainen, KEHA-keskus (2020–2021)

Kirsi-Marja Putkonen, KEHA-keskus (2020–2021)

Taina Riikonen, Uudenmaan TE-toimisto (2020)

Tuula Sumkin, Opetushallitus (2020–2021)

Totti Tuhkanen, Turun yliopisto (2020–2021)

Markku Virtanen, työ- ja elinkeinoministeriö (2020–2021)

Riina Kosunen, Sanastokeskus, terminologi (2020–2021).

Linkit

https://www.tsk.fi/tiedostot/luonnokset/jatkuvaoppiminen/jatkuvan_oppimisen_sanasto_lausun_toluonnos.pdf

Liitteet:

[jatkuvan_oppimisen_sanasto_lausun_toluonnos.pdf](#)

1 koulutustoiminta

Kommentit

2 koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

Kommentit

3 koulutuslainsäädäntö

Kommentit

4 opetushallinnon alan koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

Kommentit

5 muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

Kommentit

6 markkinaehtoinen koulutustoiminta

Kommentit

Käsittekaavio 1. Koulutustoiminta

Kommentit

7 koulutus (1)

Kommentit

8 koulutus (2)

Kommentit

9 aikuiskoulutus

Kommentit

Käsitekaavio 2. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2)

Kommentit

10 omaehtoinen koulutus

Kommentit

11 henkilöstökoulutus

Kommentit

12 täydennyskoulutus

Kommentit

Käsitekaavio 3. Koulutus (1) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.

Kommentit

13 muuntokoulutus

Kommentit

14 kotoutumiskoulutus; aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

Kommentit

Käsitekaavio 4. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

Kommentit

15 työvoimakoulutus

Kommentit

16 kartoitusjakso; orientaatiojakso

Kommentit

17 ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisesti suuntautunut työvoimakoulutus

Kommentit

18 rekrytoiva työvoimakoulutus; rekrytoiva koulutus; rekrytointikoulutus

Kommentit

19 ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisia valmiuksia lisäävä koulutus

Kommentit

20 yhteishankintakoulutus

Kommentit

21 kehittämiskoulutus; KEKO-koulutus

Kommentit

22 valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus; VOS-työvoimakoulutus

Kommentit

23 valtionosuus

Kommentit

Käsitekaavio 5. Työvoimakoulutus

Kommentit

24 erikoistumiskoulutus; korkeakoulujen erikoistumiskoulutus

Kommentit

25 työelämässä oppiminen; > työpaikalla oppiminen

Kommentit

26 työpaikalla järjestettävä koulutus

Kommentit

27 oppisopimuskoulutus

Kommentit

28 koulutussopimukseen perustuva koulutus

Kommentit

29 työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus

Kommentit

30 työharjoittelu (1); korkeakouluharjoittelu; > ammattikorkeakouluharjoittelu

Kommentit

31 koulutuskokeilu

Kommentit

Käsitekaavio 6. Työelämässä oppimisen muotoja.

Kommentit

32 osaamiskokonaisuus (1)

Kommentit

33 osaamiskokonaisuus (2)

Kommentit

34 tutkinnon osa

Kommentit

35 opintokokonaisuus

Kommentit

Käsitekaavio 7. Osaamiskokonaisuuksia.

Kommentit

36 opetus

Kommentit

37 ohjaus

Kommentit

38 vertaisohjaus

Kommentit

39 valmennus

Kommentit

40 elinikäinen ohjaus

Kommentit

41 ammatinvalinta- ja uraohjaus

Kommentit

Käsitekaavio 8. Opetus, ohjaus ja valmennus.

Kommentit

42 oppiminen

Kommentit

43 elinikäinen oppiminen

Kommentit

44 jatkuva oppiminen

Kommentit

45 avoin oppiminen

Kommentit

Käsittekaavio 9 . Oppiminen

Kommentit

46 kyvykkyys

Kommentit

47 osaaminen; ~ kompetenssi

Kommentit

48 todennettu osaaminen; sertifioitu osaaminen

Kommentit

49 osaamisen tunnistaminen

Kommentit

50 osaamisen tunnustaminen

Kommentit

Käsitekaavio 10. Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

Kommentit

51 pätevyys; ammattipätevyys

Kommentit

52 kelpoisuus; > virkakelpoisuus

Kommentit

Käsitekaavio 11. Pätevyys ja kelpoisuus

Kommentit

53 todistus (1)

Kommentit

54 koulutusjärjestelmän mukaiseen koulutukseen liittyvä todistus; todistus (2)

Kommentit

55 muuhun koulutukseen kuin koulutusjärjestelmäkoulutukseen liittyvä todistus

Kommentit

56 työtodistus

Kommentit

57 pätevyystodistus

Kommentit

Käsitekaavio 12 . Todistuksia

Kommentti

Yleiset kommentit sanastosta

Kommentti

Kytölä Tomi
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anderson Marjut
Opetus- ja kulttuuriministeriö